

איך לנצל את אלול?

הרב אשר קובלסקי שליט"א

במשך שנים רבות, זכו מתפללי בית הכנסת 'זהרי חמה' בירושלים לשליח ציבור מורם מעם, שהוביל את תפילותיהם בימים הנוראים. הרה"ג רבי אברהם נח פלאי זצ"ל, אבי המשגיח בישיבת חברון הגה"צ רבי צבי הירש פלאי זצ"ל, שימש כחזן בבית הכנסת, ותפילותיו המרגשות, נעימותיו העריבות וקולו הייחודי - הפכו את תפילתו לשם דבר...

אלא שבחודש אלול תרפ"ד, הגיע במפתיע אורח מחוץ לארץ, וללא בוש ביקש לעבור לפני התיבה כחזן בתפילות הימים הנוראים! הדבר היה לפלא - הן רבי אברהם נח כה אהוד, תפילתו ידועה במתיקותה, ולפתע - אורח פורח חושק בתפקידו, וגם מבקש ממנו לוותר על חזקתו רבת השנים!

רבי אברהם נח התלבט מאוד. מחד גיסא - מה פתאום שיוותר? מה קרה?! הגיע אורח, הוא יכול לקנות מקום ולשבת כמו כולם. לתת לו את כס החזן? למה?! מאידך גיסא - הוא כה מבקש, מסביר ולוחץ, כנראה התפקיד בוער בתוכו... מה עושים? הלך רבי אברהם נח לשאול את אחד מגדולי ירושלים, הגאון בעל ה'לשם שבו ואחלמה' זצ"ל. הרב שמע את השאלה, הבין את חיבוטי הנפש המסתתרים בה, והכריע: 'אם מזדמנת לאדם עגמת נפש לפני יום הדין, זהו דבר המועיל הרבה לזכות בדין. לכן כדאי לוותר. ואולי יזדמן לך לשמש כש"ץ במקום אחר!' ואכן, רבי אברהם נח קפץ על המציאה, שש ושמח לוותר. כי ויתור לפני יום הדין הוא עיסקת חיים, העיסקה הטובה ביותר שניתן לעשות לקראת הימים הנוראים. רבי אברהם נח שמח לוותר, ולבסוף - באותה שנה הוקמה ישיבת 'חברון' בחברון, ומאז כיהן בה כש"ץ בימים הנוראים.

ועבורנו, יש כאן מסר חשוב מסיפור זה המופיע בספר 'מתיקות אלול': בערב ימי הדין, הבה נחפש כל הזדמנות לוותר. ויתור - הוא הכלי הטוב והיעיל ביותר, זו הזכות המבוקשת והרצויה ביותר, ההופכת למליצת טוב עבורנו, ומזכה אותנו בשנה טובה ומבורכת!

חודש אלול כבר כאן, עוטף אותנו מכל עבר. בהתרגשות ובהמיית הלב נכנסנו בשערי חודש אלול, והזכרונות צפים ועולים בליבנו, ממלאים אותנו בגלים גלים של דריכות וגעגוע. ברחבי הבתים מתחילות לעלות נעימות שירי החגים המתקרבים, עקרות הבית כבר מתחילות להיערך להכנת ה'סימנים' לשנה טובה ומבורכת, העולם כולו כבר הוריד הילוך מחייו הרגילים, והתעטף באיטלול קודש נרגש.

כשחודש אלול עוטף אותנו תחת כנפיו החמים, כל נשמה יהודית חשה ברעד קל של געגוע, בצאת נימי נפשה לשירת ערגה וכיסופין. החודש הזה מכניס את כולנו לאוירה אחרת, שוב אנו משתוקקים וכמהים לעזוב את כל מה שעוטף אותנו כל השנה, ולעשות צעד משמעותי של אהבה לקראת אבינו שבשמים.

בחודש זה, כולנו מתחילים להרהר על השנה החולפת, לחשוב איך עברה עלינו, היכן הצלחנו והיכן חלילה נכשלנו, מה עבר עלינו כИАות ומה טעון שיפור. וככל שהרהור הזה מעמיק - אנו מגלים עד כמה הרבה ממה שהכילה השנה החולפת היה שלא ברצוננו, כמה התבלבלנו, נכשלנו, ופעלנו בניגוד לשאיפותינו האמיתיות. ואז - עולה וגואה בנו הרצון לשוב לאבא שבשמים, למלא את רצוננו, לשפר את הקשר עמו, להעמיק את החיבור האמיץ שלנו אתו, להשיב את אהבתנו אליו כמקדם.

אלא שהיצר הרע, לא נח גם עכשיו. הוא רואה את הרצון, את השיפור במעשים, את התשובה הכנה שלנו, ומיד הוא מתקיף ומטריד: 'מה קרה פתאום? וכי לא ידענו את מצבך בשנה האחרונה, למרות הבטחותיך באלול הקודם? באמת הגיוני בעיניך שמחכים לכל יהודי שעוטה על עצמו איטלול אלול? וכי נראה לך שלא זוכרים שם את ההיסטוריה המפוקפקת מהשנים האחרונות? והרי הם יודעים בדיוק את האמת! עזוב, בלי הצגות בבקשה!'

אלא שבא הרה"ק בעל ה'שפת אמת' ז"ע בספרו - חודש אלול תרמ"ד, וחושף את האמת: לא ולא! היצר מטעה את כולנו! חודש אלול הוא החודש האמיתי, בחודש הזה אנו נחשפים באמת, כמו שאנחנו! חודש אלול משקף נאמנה את דרכנו, את שאיפותינו, את חיינו הרצויים. בחודש הזה אנו נחשפים במלוא תפארתנו - כך אנו רוצים לחיות, הקשר עם אבינו שבשמים חשוב ויקר לנו, אנו מחוברים אליו בכל נימי נפשנו, אוהבים אותו ושמחים לעובדו בלב שלם. זו האמת!

11 חודשים בשנה היצר משקיע כוחות כדי לבלבל ולהטעות. לפעמים הוא עלול להצליח במידה כזו או אחרת, אך אז זה לא אנחנו, זו לא מהותנו. זו ההטעיה של

נא לעורר רחמי שמים מרובים

לרפואת הגאון רבי שלמה יוסף בן חממה יונה מחפוד שליט"א
ולרפואת הרבנית ציפורה פיגא בת הדסה לאו תליט"א
בתוך שאר חולי ישראל

תשובה

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוך לשבת

220 ₪ בלבד

בנק דיסקונט סניף 56

חשבון 611353

אסמכתא למייל:

Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, הדרה, ירושלים,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

היצר שמתלבשת עלינו, זו הרמיה שלו שמתעללת בנו. המהות האמיתית הפנימית שלנו - נחשפת במלוא יפעתה והדרה בחודש אלול, כאלה אנחנו, יהודים של אלול!

ואין מי שידוע זאת טוב יותר מאבינו שבשמים. ולכן הוא כה מצפה, כוסף ומייחל, מתי יבואו הימים הטובים של חודש אלול, מתי נבוא ונראה פניו בפנינו האמיתית, ללא מסיכות ותחפושות. מראשית השנה הוא יושב ומצפה, 'דודי לי ועליי תשוקתו!', הוא רוצה וממתין ומייחל מתי יבוא חודש זה, מתי יזכה לראות שוב את בניו אהוביו כפי שהם באמת!

דע לפני מי אתה עומד

הגאון רבי שלמה וולבה זצוק"ל

א. הגמרא אומרת: "המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכונה כנגדו, שנאמר 'שויתי ה' לנגדי תמיד' (סנהדרין כב ע"א), א כשאנו מדברים אל הקב"ה בתפילה, עלינו לראות את עצמנו ממש במצב הזה כאילו אנחנו עומדים לפניו יתברך. לקרבה כזו לקב"ה אפשר להגיע בעומדנו לפניו בתפילה.

ב. הדבר החשוב ביותר בתפילה הוא לדעת שעומדים אנו לפני בורא העולם ומבקשים ממנו הכל, כאשר ידבר איש אל רעהו, והוא שומע ומאזין לנו. אמנם העמידה לפני המלך נתקלת בקשיים, מפני שהחושבים הטבעיים אינם מסייעים לכך, אבל עם קצת מחשבה ניתן להבין שעומדים אנו לפני הבורא יתברך.

ג. הנה יסוד זה שתפילה מצריכה לדעת כי אנו עומדים לפני הבורא יתברך, מצאנו כבר בדברי ה"מסילת ישרים", אשר כתב דבר זה בכמה שורות בפרק החסידות וזו לשונו: "צריך שישתכל האדם ויתבונן היטב... שהוא עומד ממש לפני הבורא יתברך שמו ונושא ונותן עמו, אף על פי שאין עינו של אדם רואהו. ותראה כי הוא היותר קשה שיצטייר בלב האדם ציור אמיתי יען אין החוש עוזר לזה כלל". אנו רגילים במציאות פיזית שניתן למששה בידים ולראותה בעינים, אך מתקשים להשיג מציאות שאין אנו יכולים לראותה ואין אנו מסוגלים למששה.

ד. קשה לנו מאד להתרגל לתפילה ראויה. היות ואיננו רגילים ברוחניות. בפרט שאנו שקועים עד הצוואר במציאות הגשמית. כל תאוות האדם הן לתענוגים, כל שאיפותיו הן למציאות מוחשית בעולם הזה. ככל שהאדם רתוק לאהבת העולם ולאהבת הגוף, דבוק בתאוות חומריות ובשעשועים גשמיים, כן יקשה עליו להתחבר למציאות שכולה רוחנית ולדבר אל בורא העולם, שאין הוא רואהו ואין הוא ממששו. זאת משום שהתאוות הגשמיות מסתירות ומעלימות מהאדם את המציאות הרוחנית. אולם לשם כך נתן לנו הקב"ה תורה ותפילה, שכל יעודן לקרבנו אל המציאות הרוחנית.

ה. רוממות התפילה איננה מצטמצמת רק באדם עצמו, אלא מעלה את כל אשר במחיצתו, עד שכל האדמה אשר בסביבות המתפלל נעשית אדמת קודש. הוא אשר כתב ה"ט"ז בטעם איסור הישיבה לפני המתפלל: "שהמקום שהמתפלל עומד אדמת קודש הוא" (סימן כב ס"ק ג). עד כדי כך הדברים כפשוטם, שהשכינה נמצאת לפני המתפלל.

ו. רבי חיים מבריסק זצ"ל הקשה סתירה ברמב"ם, שבתחילת פרק ד' כתב שאחד מהדברים המעכבים את התפילה הוא כוונת הלב, ומסתמת לשונו מבואר שדין זה חל על כל התפילה. מאידך בתחילת

פרק י' כתב: "ואם כיוון לבו בברכה ראשונה שוב אינו צריך", כלומר: הכוונה מעכבת רק בברכה הראשונה. תירץ הגר"ח, שבתפילה ישנן שתי כוונות, כוונה אחת היא פירוש המילים, אשר מעכבת רק בברכה הראשונה. כוונה שניה היא שעל המתפלל לכוון כי הוא עומד בתפילה לפני ה'. כוונה זו אינה מדין כוונה אלא מעצם מעשה התפילה, שאם אינו רואה את עצמו כמי שעומד לפני ה' ומתפלל, אין זה מעשה תפילה אלא כמתעסק בעלמא. הוא שכתב שם הרמב"ם: "כיצד היא הכוונה שיפנה את לבו מכל המחשבות ויראה עצמו כאלו הוא עומד לפני השכינה".

ז. המשגיח היה חוזר ומשנן פעמים רבות את דברי הגר"ח הנ"ל ומוסיף ואומר: "אמנם לימדונו מילדותנו איך להתפלל מתוך הסידור, וביארו לנו פירושן של תיבות התפילה, אבל לזכור במוחנו כי אנו עומדים לפני מלך מלכי המלכים ונושאים ונותנים עמו, שזו משימה קשה יותר מאשר לכוון בפירוש המילים, את זאת לא לימדונו".

ח. כשאתה בא לבית הכנסת, אל תתחיל להתפלל מיד, אלא חשוב קודם: "אני הולך לדבר אל בורא כל העולמות, ומי אני שאדבר אליו?!" ורק לאחר שהתחושה הזו התבררה לך וניטעה בקרבך, אז הנך מסוגל לפצות פה בתפילה.

ט. עלינו לצאת מכל עבודת התפילה עם חיזוק באמונה. אם יודעים שמדברים עתה אל ריבון העולמים השומע את תפילותינו ומאזין לשועותינו, הרי שזה כשלעצמו חיזוק גדול באמונה.

י. "המשקיע עבודה ושימת לב בתפילתו, איננו זקוק ל'ראיות' על האמונה, המתלמד "לעמוד לפני ה' בתפילתו - ברבות העיתים ימצא בלבו את הידיעה הוודאית לפני מי הוא עומד" (עלי שור ח"א עמוד כ"ח).

יא. כאשר אחד הבחורים טען בפני המשגיח כי אף שהוא מתפלל בריכוז ובכוונה, הוא מרגיש שהוא עומד כביכול לפני קיר. השיב לו המשגיח בחביבות: "מה אתה חושב, שלנו אין את הניסיון הזה? זו העבודה של כולנו!"

תודה רבה לעורך הרב יונתן בן מיכאל שליט"א

גלות וגאולה - יסודות האמונה

הרה"ק רבי שלום נח מסלונים זצוק"ל

"ענייני גלות וגאולה, הינם מיסודות קיום האומה הישראלית ומלווים את עם ישראל מיום ברוא אלוקים שמים וארץ". הוכחה לכך, הם דברי המדרש על הפס' "והארץ הייתה תוהו ובוהו", המדרש אומר שבפסוק זה מרומזים ארבע גלויות: תוהו - זו גלות בבל. בוהו - זו גלות מדי, וחושך - זו גלות יוון, ופני תהום - זו גלות של מלכות הרשעה, שאין לה חקר כתהום. "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים" זו רוחו של מלך המשיח.

הוכחה נוספת היא מהנאמר במדרש על ברית בין הבתרים: "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדו ועינו אותם ארבע מאות שנה". ולפני כן אמר הפסוק על אברהם והנה אימה וחשכה גדולה נופלת עליו, ועל כך אומר המדרש הנ"ל שנרמז בזה גם שאר ד' גלויות: אימה - זו בבל חשיכה - זו מדי, גדולה - זו יוון, נופלת עליו - זו אדום. אם כך הרי שכבר בברית בין הבתרים הראה הקב"ה לאברהם את כל הצרות העתידות לבוא על בניו.

וכאן קשה שלוש שאלות. א. הגלות באה בעקבות חטאים שנאמר "מפני חטאינו גלינו מארצנו". אם כן

כיצד רמז הקב"ה לאברהם על העונש כשבניו טרם חטאו? ב. גלות מצרים על מה ולמה נגזרה? והרי ירדו למצרים שבעים נפש צדיקים, קדושים וטהורים? ועוד יותר מכך הרי ממצרים יצאו כשהם משוקעים במט' שערי טומאה אם כך עוד יותר קשה להבין את תכליתה של גלות זו. מה הרויחו ממנה? ג. השאלה הקשה ביותר היא על תגובתו של אברהם. הנה כששמע על הפיכת סדום שהיו רשעים וחטאים עד למאוד התחנן לפני הקב"ה והתפלל בכל כוחו כדי לבטל את הגזרה ועתה ששמע מה שצפוי לבניו ולכאורה על לא חטא. שתק, אמנם נבהל עד מאוד, אך חרף זאת לא ביקש דבר. מדוע? ועוד שאלה כוללת אחת: מדוע עם ישראל סובל כל כך כבר ארבעת אלפים שנה מעת שנהיה לעם, ורק שנים מעטות מתוכם ישבו על אדמתם בטובה ובשלווה? ביאור הדברים: העולם הזה דומה לפרוזדור העולם הבא לטרקלין; וזוהי אבן היסוד וברגע שבאמת ברור לאדם שלעולם הזה אין שום חשיבות אפילו לא משנית אלא כמי שמכשיר לעולמות האחרים הרי שכל האירועים נכנסים למסגרת של פרופורציה אחרת.

דוגמא לכך, הן התלאות שעברו על יוסף מאז שאחיו מכרו אותו. בית פוטיפר, בית האסורים, גם יוסף יכול היה לשאול על מה ולמה? אך הנה כשעלה לגדולה הבין כי כל תלאותיו לא נועדו אלא להביאו לאותו טרקלין... טרקלין של מלך. ודווקא התלאות הן שהכשירו אותו לתפקידו. הרי שבבואו בחוג האור של הטרקלין הבין כי חשכת הפרוזדור הייתה כדאית, כך נרגיש בבוא הגאולה כאשר נראה את אורה, נבין כי דווקא חשכת הגלות ותלאותיה הכשירו אותנו לכך.

באור זה יש לראות את כל צרות הגלות שרודפות את עם ישראל לא כולם הם עונש, כי אם הכנה לקראת הטרקלין.

רבות מהצרות והטרגדיות שפוקדות את עם ישראל משמשות כמערכת אמונים קשה, וככור היתוך מייסר אך אלו האמצעים שמביאים את עם ישראל ל"בנים נבחרים" הראויים לעולמות רוחניים שעוד מצפים להם. משום כך אף שבדרך כלל הגלות היא

עונש, גלות מצרים הייתה שונה, כיוון שמטרתה הייתה חישול, הכשרה וזיכוך. אמנם לא מעטים נפלו בדרך, לא עמדו באימונים המפרכים והגיעו למט' שערי טומאה, אך אלה שכן יצאו לבסוף, יכלו בכוחותיהם להוות את הגרעין להיווצרותה של אומה מיוחדת שקיבלה תורת אלוים בסיני.

וקודם הירידה למצרים - גם אם היו קדושים וטהורים - עדיין לא היו ראויים למדרגות הללו, הגם שהיו במצרים בשפל המצב מאוד, אבל הזיכוך שנזדככו שמה הכשירם להגיע ליעודם העליון...

ולתכלית הזאת לא הפריע מה שירדו לשם צדיקים ויצאו משם משוקעים במט' שערי טומאה רח"ל, ולכך גם לא היה מקום שאברהם יתפלל לבטל זאת, כי אברהם היה מודע לתכלית הטובה של ארבע הגלויות על כל מוראותיהן אינו יכול להתפלל ולבקש את ביטול הגזרה. כיוון שאינה עונש!

מטרתה אימון והכשרה! ואם תפחית באימון ותמתן את ההכשרה עלולים בסוף להיכשל במבחן, לא כן בנוגע לסדום, שחורבנה אמור להענישה, ועל עונש יש טעם לבקש שיתבטל או שיתמתן. הקשיים והצרות אכן גורמים בהלה לאברהם ופחד "אימה וחשכה נופלת". הניסיונות אינם פשוטים כלל וכלל, אך כאשר תכליתם ברורה למרות הפחד והחושך הנלווים להם.

התגובה ההולמת היא: שתיקה. [אולי הסכמה שבשתיקה] אך בשום אופן לא מחאה... "העם הנבחר" לא נבחר לתכלית של הנאות, חיים טובים, שלווה, אלא נבחר להיות נושא הדגל של אמונה בק- ל אחד. אמונה ששום כוח בעולם לא יכול להכריעה לא גלות, לא חורבן, לא אינקוויזיציה, גם לא שואה! היעוד הרוחני הנצחי של עם ישראל ושל בריאת העולם מתייחס לעתיד נצחי ונפלא לאין ערוך מכל הטוב שיכול אדם להעלות על דעתו בעולם הזה.

לאותו יעוד יגיעו אלה שישרדו את אירועים והניסיונות הקשים במובן הרוחני. אלו גם אם גופם כלה יקומו לתחיה, לאור עולם ולחיי נצח מושלמים. הפרוזדור צר והמעבר בו נוראי אך היעוד הוא הטרקלין ולשם יש להגיע.

כאשר השקפה זו מלווה את האדם ואת

חיייו הוא שורד את הקושי בכוח האמונה, הנה אם כך ההסבר לשאלה אם תכלית הטוב להיטיב מדוע אין העולם נראה כל כך טוב? וזה מכיון שהעולם הזה אינו תכלית בפני עצמו אלא הכשרת דרך, כי עיקר הטוב האמיתי הוא להתענג על ה' ויתכן שאדם יסבול בעולם הזה אך בבואו לעולם הבא יזכה לכוזה תענוג רוחני, שכל סבלו יתגמד למול האושר העילאי. וזהו הטוב האמיתי שה' ייעד לו! בני האדם בעיני הברש שלהם ובראיית אנוש קצרת ראות לא יכולים לראותה ועל כן שואלים איה הטוב? ומשום כך הטוב והרע בעולמנו הם יחסיים ומשרתים מטרות אחרות וכזו היא תכלית הגלות שפקדה את עם ישראל לדורותיו. וכזו היא התכלית של הגלות הפרטית של כל אדם.

מה טיבה ותפקידה של גלות זו - הגלות היא מושג של ריחוק, הפכה הוא "הדעת" שבתנ"ך והוא מגלם דבקות, כאשר אדם דבק בה' ומחובר אליו הוא שרוי במצב של גאולה ואילו כאשר הוא מתרחק מה' וסר מן הדבקות הרי שזו גלות.

למושגים הללו אין קשר לנסיבות החיים ולכאבם. יכול אדם להיות בגיא צלמות ולא לחוש פחד כי הוא דבק בד' ומכח דבקות זו טוב לו. יכולים לסרק בשרו במסרקות של ברזל כרבי עקיבא והוא שוחק ותלמידיו שמקשים רבנו עד כאן? ומקבלים את התשובה הבאה: כל ימי ציפיתי לרגע המבחן הזה ואהבת את ד' אלוקיך בכל נפשך... אפילו הוא נוטל את נפשך...

כאשר אדם דבק בה' יכול הוא כדוד המלך לצאת מארמונו בבושת פנים כי בנו אהובו מורד בו ומבצע לעין השמש מעשים מחפירים שכל תכליתם היא לפגוע בו באביו מולידו. [ואביו בתוך ים הסבל אומר מזמור! "מזמור לדוד בבורחו מפני אבשלום בנו..."]

בזוהר נאמר: "כל המזכה לאחרים - אותה הזכות עומדת לו ואינה סרה ממנו".
"ב'חסד לאברהם" מובא: "אין חפץ ה' כי אם במי שמזכה את הבריות".

220 ש"נ

לשבת בלבד!

וזיכוי הרבים

שלך!

בנק דיסקונט

סניף 56

חשבון 61135

כל זה כי "קרבת אלוקים לי טוב." זהו הטוב המוחלט! היו גלויות כלליות של עם ישראל בהם התחושה הייתה של קרבת אלוקים [כמו בתחילת גלות מצרים, משירדו ועד שנפטרו כל השבטים] ואז עם כל הקושי יכלו לחוש בטוב. אך היו גלויות שנגרמו כתוצאה מריחוק מאלוקים ואז התחושה הייתה של גלות אמיתית.

כותב הבעל שם טוב על הפסוק "קרבה אל נפשי גאלה" - שקודם שיתפלל על הגאולה הכללית צריך שיתפלל על הגאולה הפרטית. וכך מוצאים "בתפילת רבון עלמין שאומרים קודם הקידוש בליל שבת, וכך אומרים 'שתרחמי עוד בגלותי לגואלני ולעורר ליבי לאהבתך'. כשאני בגלות פרטית תרחמי על ידי שתעורר ליבי לאהבתך...

ובגלות הפרטית והכללית יש מדרגות הרבה, הנה על גלות מצרים אומרים בהגדה הוציאנו מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, מאבל ליום טוב, מאפלה לאור גדול ומשעבוד לגאולה" מביא הרבי את מה שפרשו על כך המפרשים: כי בעניין הגלות הכללית יש הרבה בחינות השייכות לכל פרט שהם עבדו במצרים עבודת פרך ממש, והיו כאלו כמו שבט לוי שאמנם לא עבדו ממש, אך גם הם היו בגלות בבחינת יגון ובחינת אבל ובחינת אפלה, ואצל כולם היה בחינת יציאת מצרים לפי ערכם בחינת משעבוד לגאולה, כי אם לא היו בגלות בכל הבחינות הנזכרות אך היו בבחינת שעבוד.

ואם כך איך מסתדר הדבר עם דברי הנביאים שנבאו על החורבן והגלות, והדגישו שבאו על ישראל בגלל חטאיהם? - זה מבואר בדרכו של המהר"ל, שאם לא היו חוטאים [כלל] היה כבר התקון הגמור והייתה מתבטלת ההנהגה המסודרת והקבועה להנהגה מחודשת, ולא היו גולים ולא היה בית המקדש חרב. היינו כביכול מדלגים על מערכת אמונים קשה. ומגיעים בדרך מקוצרת לתכלית.

וכן יהי רצון שכשם שראינו את הגלות בכל הפירושים, כן נזכה לראות את הגאולה בקרוב בכל הפירושים והגילויים הקדושים.

אמונה ברורה או רוב ברור?

הגאון רבי דורון דוד גולד שליט"א

ישנה שאלה גדולה אשר רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה: - מפני מה יש צדיק ורע לו? - שאלה זו חוזרת ונעורה כשנזכרים בשואה האיומה שניתכה על יהדות אירופה, והמסתפקים באמונתם שואלים: על מה עשה ה' ככה לעם הזה?

במאמרנו זה יובאו דברים אשר מי שיאמץ אותם אל לבו ויחדירם אל הכרתו בודאי יסייעו לו לעבור את נסיונות האמונה אשר עלולים להקרות בדרכו בימי חייו.

כלל ישראל עבר נסיונות רבים בשנות גלותו ולא איבד את אמונתו, ראשונה עלינו לדעת, שכלל ישראל עבר נסיונות רבים בשנות גלותו ולא איבד את ודאיות אמונתו. וכמו שידוע כללו של הרמב"ן ש"אין אדם מנחיל שקר לבניו" ומכח זה עומד הכלל ישראל איתן באמונתו עד עצם היום הזה, מכה האמונה שהנחילו לנו אבותינו.

אין לנו ספק באמיתת אמונתנו ואע"פ שעם ישראל הוא המעט מכל העמים, בכל אופן נשאר איתן בתוקף אמונתו וכמו שמובא בקובץ מאמרים [מאמר א'] שהגאון בעל חתומים נשאל מאחד מחכמי הגוים: הרי כתוב בתורה "אחרי רבים להטות" ואתם המעט מכל העמים, וא"כ למה

לא תקבלו אמונתנו? והשיב לו הגאון: כי דין רוב לא נאמר אלא בספק ולא בודאי, כגון בתשע חנויות מוכרות בשר שחווטה, ואחת מוכרת בשר נבילה, ונמצא בשר ואינו ניכר, הלך אחר הרוב, אבל אם החתיכה ניכרת שהוא מהמיעוט, לא מועיל רוב, וכן אנחנו אין לנו ספק באמיתת אמונתנו ולא יכול הרוב להעבירנו מדעתנו.

ומסופר על הבעל שם ממיכלשטדט, שהתפרסם בילדותו כילד פלא, ואף אצל הגוים הגיע שמעו של הילד המופלא. היה גראף אחד שגר במרחק של כרבע שעה ממיכלשטדט ושלח לאביו שחפץ הוא לתהות על קנקנו של בנו המיוחד ולראות בחריפותו. הוא הודיע שעל הילד להגיע לארמון הגראף בזמן המיועד ללא שום ליווי. רבע שעה לפני מועד בואו של הילד כבר המתין הגראף בקוצר רוח בחדר הקבלה שלו והסתתר מאחורי הוילון והציץ דרכו אל פני החצר.

בשעה המיועדת ראה את הילד מתקרב לארמון. נפש חיה לא נראתה בארמון בפקודת הגראף כדי לראות אם הילד בן העשר יוכל לבדו למצוא את חדר הקבלה מבלי להסתבך בכל חדרי הארמון ומבואותיו. הילד הגיע לארמון והיעף עליו מבט קצר ותיכף נכנס פנימה עלה לקומה השניה ונכנס לדלת השניה

בצד ימין. שאל אותו הגראף: מי אמר לך שכאן אני נמצא? השיב לו הילד: אתה בעצמך! אבל רק עתה זהו הפעם הראשונה שמתראים אנחנו, שאל הגראף? והשיב לו הילד שכאשר הגיע לשערי הארמון ראה שכל החלונות פתוחים לרווחה ורק בחדר הזה החלונות מוגפים, הבנתי איפוא שרק כאן אתה נמצא ואינך רוצה להיראות כלפי חוץ. שאל אותו הגראף: האם לא נבהלת ולא פחדת כאשר נכנסת לארמון ולא פגשת במשרתים? השיב לו הילד שהוא רגיל בכך שהרי גם בביתו אין משרתים. אמר הגראף: נכון, המשרתים רק עושים צרות ובעיות - תאר לעצמך שהיית מגיע לארמון והיית שואל למשרתים היכן חדר הקבלה של הגראף והיו חלק אומרים לך כאן ואחרים אומרים לך שם. אמר הילד שאם אכן כך היה קורה היה הולך אחרי הרוב - כמו שכתוב בתוה"ק "אחרי רבים להטות".

כעת סבור היה הגראף שהילד נפל בפח ושאל: א"כ מדוע לא תמיר את דתך שהרי אתם היהודים המעט מכל העמים? ועל זאת השיב הילד תשובה ניצחת: כעת שנמצא אני בחדר הקבלה של הגראף אין זה מענין אותי מה יאמרו המשרתים, שאפי' יאמרו לי כולם שחדר הקבלה במקום אחר לא אאמין להם, שהרי רואה אני כבר ויודע בודאות גמורה, שהחדר כאן ולא בשום מקום אחר, וכל הדין ללכת אחר הרוב זהו כאשר יש ספק אבל נגד ודאי אין מועיל רוב, ולכן, אמונתנו ברורה לי וודאית היא ולא יעזור שום רוב לערער את אמונתי.

וככה, במשך דורות, מסרו אבות לבנים את אשר מסרו להם אבותיהם, על מעמד הר סיני, ששם ראו מליוני אנשים ושמעו את קול ה' בהר "אנכי ה' אלוקיך" וגו' ו"לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני" וגו' וודאות זו נשארה טבועה בעם ישראל במשך כל הדורות.

ולעצם הענין מה שלפעמים מתעוררות קושיות ר"ל, יש לדעת כי "קושיא" יש רק כאשר ישנו "מקשה", כלומר, שיש מי שראוי להקשות את הקושיא, דהיינו, שיש לו את כל הכלים, את כל הנתונים, ואת כל הרקע להכין שהדבר אכן קשה. אולם כאשר אין "מקשה" בהכרח שגם קושיא אין.